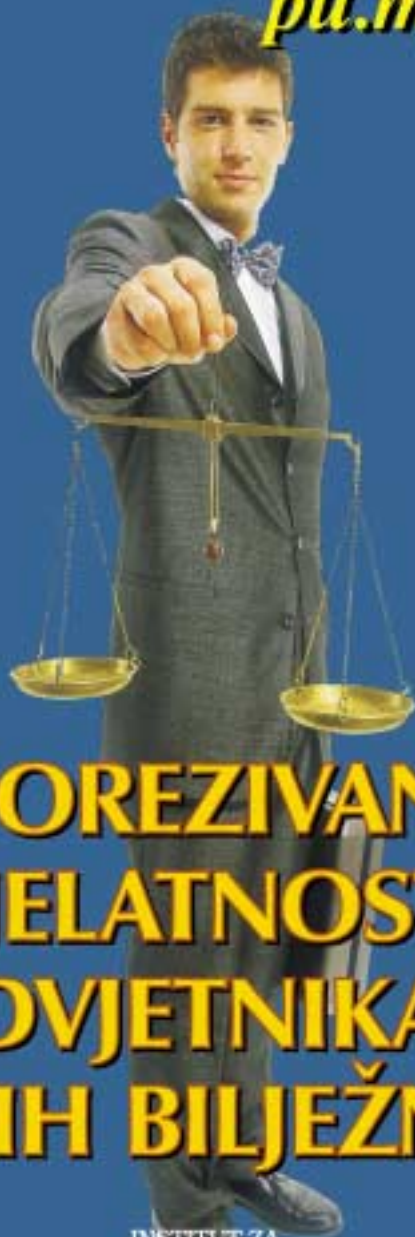

pu.mfin.007

**OPOREZIVANJE
DJELATNOSTI
ODVJETNIKA I
JAVNIH BILJEŽNIKA**

INSTITUT ZA
JAVNE
FINANCIJE

Ako ste odvjetnik ili javni bilježnik, ili to kanite uskoro postati, ono što o oporezivanju trebate znati naći ćete u ovoj brošuri. Namjera nam je na jednostavan i razumljiv način objasniti Vam prava i obveze prema važećim poreznim propisima.

Ako u ovoj brošuri niste našli odgovor na neko za Vas značajno pitanje, pokušajte na Internet–stranicama Ministarstva financija Republike Hrvatske, Porezne uprave, i to na Web adresi: www.pu.mfin.hr ili u ispostavi Porezne uprave prema Vašem prebivalištu, uobičajenom boravištu ili sjedištu Vašeg društva.

TKO JE OBVEZNIK PLAĆANJA POREZA?

Odvjetnik i javni bilježnik koji stječe dohodak ili dobit obavljanjem samostalne odvjetničke odnosno javnobilježničke djelatnosti, odnosno odvjetničko društvo koje stječe dobit.

U KOJU SU VRSTU SAMOSTALNIH DJELATNOSTI SVRSTANI PREMA ZAKONU O POREZU NA DOHODAK?

U djelatnost slobodnih zanimanja.

MOGU LI ODVJETNICI I JAVNI BILJEŽNICI PLAĆATI POREZ NA DOBIT UMJESTO POREZA NA DOHODAK?

Mogu, temeljem pisanog zahtjeva što ga se podnosi do kraja tekuće godine za sljedeću kalendarsku godinu te nakon što Porezna uprava donese rješenje koje ga obvezuje sljedeće tri godine.

TKO JE OBVEZNIK POREZA NA DOBIT?

Odvjetnički ured sa svojstvom pravne osobe (odvjetničko društvo).

KOJE POREZE PLAĆAJU ODVJETNICI I JAVNI BILJEŽNICI...

- * porez na dohodak od djelatnosti slobodnih zanimanja, ili
- * porez na dobit (na vlastiti zahtjev),
- * porez na dodanu vrijednost – PDV (obveznici PDV-a),
- * prirez (ako je propisan gradskom/općinskom odlukom).

... A KOJE ODVJETNIČKI URED (ODVJETNIČKO DRUŠTVO)?

- * porez na dobit,
- * porez na dodanu vrijednost – PDV (obveznici PDV-a).

ŠTO JE PREDMET OPOREZIVANJA?

Dohodak ili dobit stečena obavljanjem odvjetničke ili javnobilježničke djelatnosti.

ŠTO JE TO POREZNO RAZDOBLJE?

Načelno uvijek kalendarska godina, a samo iznimno dio poslovne godine.

Ako je npr. obavljanje djelatnosti počelo 1. svibnja 2002., porezno razdoblje je svibanj – prosinac 2002. godine. Ili, kad je djelatnost likvidirana 1. svibnja 2002., porezno razdoblje je siječanj–travanj te godine.

I. UTVRĐIVANJE POREZA PREMA ZAKONU O POREZU NA DOHODAK

Što je dohodak od samostalne djelatnosti?

Dohodak od samostalnih djelatnosti je razlika poslovnih primitaka i poslovnih izdataka nastalih u poreznom razdoblju.

Što čini poslovne primitke odvjetnika i javnih bilježnika obveznika poreza na dohodak...

Poslovne primitke odvjetnika i javnih bilježnika koji su obveznici poreza na dohodak (bez obzira jesu li obveznici PDV-a ili ne) čine sva dobra (novac, stvari, materijalna prava, usluge i drugo) što su im prispjela u

poreznom razdoblju od obavljanja odvjetničke ili javnobilježničke djelatnosti. U poslovne primitke ulaze i primici od prodaje i izuzimanja stvari i prava što služe za obavljanje djelatnosti i u popisu su dugotrajne imovine, primici od otuđenja i likvidacije djelatnosti te izuzimanja, osim izuzimanja financijske imovine.

...A što čini poslovne izdatke?

Poslovni izdaci su svi odljevi dobara odvjetnika i javnih bilježnika tijekom poreznog razdoblja radi stjecanja, osiguranja i očuvanja poslovnih primitaka. U poslovne izdatke ulaze izdaci u neposrednoj vezi s obavljanjem djelatnosti. U poslovne izdatke ulazi i knjigovodstvena vrijednost prodanih ili izuzetih dobara dugotrajne imovine, troškovi otuđenja i likvidacije, ulaganja, osim ulaganja financijske imovine i ulaganja u dugotrajnu imovinu, te plaćene kamate po kreditima i zajmovima za obavljanje djelatnosti.

Koje se izdatke porezno priznaje?

Izdatke za materijal, proizvode, energiju i usluge što služe za stjecanje dohotka priznaje se u visini cijene nabave ili troška proizvodnje; izdatke osoblja (plaće s porezima i doprinosima) u visini stvarnih isplata, a uplaćene doprinose za vlastito mirovinsko i zdravstveno osiguranje poduzetnika koji samostalno obavljaju djelatnost priznaje se do visine propisane posebnim zakonima za obvezno osiguranje; amortizacija dugotrajne imovine što služi za obavljanje djelatnosti, u skladu sa Zakonom, osim otpisa povećane vrijednosti dugotrajne imovine zbog revalorizacije te izdatke po osnovi jednokratnog ili ubrzanog djelomičnog otpisa opreme i poslovnih objekata nabavljenih u istom poslovnom razdoblju, što se obvezno unosi u popis dugotrajne imovine. Porezno priznatim izdaci-ma smatra se i darovanja u naravi ili u novcu doznačena na račun kulturne, odgojno obrazovne, znanstvene, zdravstvene, humanitarne, sportske, vjerske i druge svrhe do visine 2% od stečenih ukupnih primitaka u prethodnoj godini. Izdacima se smatra i uplaćene premije po osnovi osiguranja života, dopunskog zdravstvenog i dobrovoljnog mirovinskog osiguranja do visine 0,8 osnovnog osobnog odbitka (mjesečno do 1.000,00 kuna, godišnje do 12.000,00 kuna) i reprezentaciju u visini 30%.

Što se još može priznati u poslovne izdatke odvjetnika i javnih bilježnika?

Priznaje se plaćene premije osiguranja od odgovornosti za štetu kakvu bi mogli počinuti trećima, obavljanjem službene dužnosti.

Koje se izdatke porezno ne priznaje?

- * 70% izdataka reprezentacije (ugošćenja, darova sa ili bez znaka tvrtke, izdataka za odmor, sport, rekreaciju i razonodu, izdataka za korištenje osobnih motornih vozila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i drugih sličnih izdataka),
- * PDV na vlastitu potrošnju, a i besplatne isporuke i drugi izdaci,
- * primici poduzetnika koji obavljaju samostalnu djelatnost po osnovi naknada, potpora i nagrada, ako premašuju propisane svote,
- * dnevnice i troškovi službenog putovanja poduzetnika iznad propisanih svota,
- * 30% izdataka u vezi s vlastitim ili unajmljenim osobnim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz poduzetnika, poslovođnih i drugih zaposlenih osoba, ako se po osnovi uporabe tih sredstava ne utvrđuje plaću.

Što se ne smatra poslovnim izdacima?

Poslovnim izdacima ne smatra se izdatke uzrokovane osobnim potrebama odvjetnika i javnih bilježnika ili koji nisu nastali s nakanom stjecanja oporezivih primitaka.

Što se ne smatra poslovnim primicima i poslovnim izdacima?

Poslovnim primicima i poslovnim izdacima ne smatra se prolazne stavke na žiro-računu poput novčanih priljeva i odljeva naplaćenih i/ili isplaćenih u ime i za račun stranke u postupku ili druge osobe, plaćen ili naplaćen PDV, porez na dohodak, porez na nasljedstva i darove i druge osobne poreze, izdatke za novčane kazne i prekršaje, za troškove sudskog ili upravnog postupka u osobnim predmetima i kamate na zakašnjela plaćanja osobnih izdataka.

Primljeni krediti i zajmovi nisu poslovni primitak, a otplate kredita i zajmova nisu poslovni izdatak.

Što je osnovica poreza na dohodak?

Osnovica poreza na dohodak je ukupna svota dohotka kojega porezni obveznik stekne u tuzemstvu i u inozemstvu, umanjen za plaće novozaposlenih, za prenesen gubitak i za osobni odbitak.

Prema kakvim se stopama plaća porez na dohodak?

Porez na dohodak plaća se prema stopi:

- * 15% od porezne osnovice do visine dvostruke svote osnovnog osobnoga odbitka (do 2.500,00 kuna mjesečno, odnosno godišnje do 30.000,00 kuna),
- * 25% na razliku porezne osnovice između dvostruke i peterostruke svote osnovnoga osobnog odbitka (na razliku između 2.500,00 i 6.250,00 kuna mjesečno, odnosno godišnje na razliku između 30.000,00 i 75.000,00 kuna),
- * 35% na svotu porezne osnovice što premašuje peterostruku svotu osnovnoga osobnog odbitka (iznad 6.250,00 kuna mjesečno, odnosno godišnje iznad 75.000,00 kuna).

Temeljem čega se utvrđuje dohodak?

Porezni obveznici koji obavljaju odvjetničku i javnobilježničku djelatnost dohodak utvrđuju na temelju podataka u poslovnim knjigama i evidencijama propisana sadržaja i oblika u poreznim propisima.

Koje su poslovne knjige i evidencije dužni voditi?

Odvjetnici i javni bilježnici obveznici poreza na dohodak dužni su voditi:

- * Knjigu primitaka i izdataka,
- * Knjigu prometa ili drugu posebnu evidenciju o gotovinskom prometu,
- * Popis dugotrajne imovine i
- * Evidenciju o tražbinama i obvezama.

Porezni obveznici nisu obvezni voditi Knjigu prometa, ako podatke o dnevnom gotovinskom prometu osiguravaju u Knjizi primitaka i izdataka ili drugim evidencijama te ako te evidencije vode na mjestu gdje se gotovinske primitke stječe.

Koliki je rok za podnošenje godišnje porezne prijave?

Rok je za podnošenje godišnje porezne prijave za obveznike poreza na dohodak do kraja veljače tekuće godine za proteklu godinu. Samo

u iznimnim slučajevima porezno tijelo može zaključkom taj rok produljiti, i to temeljem zahtjeva stranke, uz uvjet da je zahtjev za produljenje roka podnesen prije isteka roka za podnošenje prijave. Produljeni rok može trajati najdulje koliko je trajao rok što ga se produljuje i ne može ga se ponovo produljivati.

Ako porezni obveznik zbog opravdanih razloga odnosno onih za koje nije odgovoran (boravak na liječenju, elementarne nepogode, viša sila) propusti predati poreznu prijavu u zakonskom roku, može u roku osam dana od dana kad je prestao razlog što je prouzročio propuštanje podnijeti zahtjev za povrat u prijašnje stanje.

Ako je npr. porezni obveznik bio na bolničkom liječenju od 20. veljače do 10. ožujka 2002., radi čega poreznu prijavu nije predao do kraja veljače 2002., mogao je do 18. ožujka 2002. podnijeti zahtjev za povrat u prijašnje stanje i istodobno poreznu prijavu.

Nakon isteka roka od tri mjeseca od propuštanja (dakle, u navedenom primjeru najkasnije 31. svibnja 2002.) porezni obveznik više ne može podnijeti zahtjev za povrat u prijašnje stanje, osim ako je propuštanje i toga roka bilo prouzročeno višom silom.

Kome se podnosi godišnju poreznu prijavu?

Porezni obveznik koji stječe dohodak od samostalne djelatnosti (fizička osoba) godišnju poreznu prijavu podnosi nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svome prebivalištu ili uobičajenom boravištu.

Temeljem čega se uplaćuje predujam poreza na dohodak?

Porezni obveznici odvjetnici i javni bilježnici koji dohodak stječu obavljanjem samostalne djelatnosti slobodnih zanimanja predujam plaćaju prema rješenju Porezne uprave. Rješenje vrijedi do izmjene, odnosno do utvrđivanja novog predujma.

Temeljem čega se utvrđuje visinu mjesečnog predujma poreza na dohodak?

Porezna uprava utvrđuje visinu mjesečnog predujma temeljem:

- * podataka o predviđenoj svoti dohotka što ih porezni obveznik priopći na obrascu prijave za upis u registar obveznika poreza na dohodak,
- * zahtjeva poreznog obveznika za izmjenu visine mjesečnog predujma i pozitivnog rješenja Porezne uprave,
- * utvrđenog poreza po rješenju Porezne uprave temeljem podnesene porezne prijave za prethodnu godinu,

- * procjenom, nakon utvrđenih činjenica bitnih za razrez poreza u vanjskom nadzoru, na temelju obavljena očevida, te drugih podataka o poslovanju poreznog obveznika.

U kojim rokovima se uplaćuje predujam poreza na dohodak?

Predujam poreza na dohodak plaća se mjesečno do posljednjeg dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Kakav je postupak u slučaju više plaćenih predujmova poreza na dohodak?

Plaćen predujam ne smatra se konačnim porezom, već ga se odbija od ukupno utvrđena poreza na dohodak prema godišnjoj poreznoj prijavi. Ako je tijekom godine plaćen veći predujam poreza na dohodak, u usporedbi s rješenjem utvrđenom obvezom na godišnjoj razini, porezni obveznik može:

- * zahtijevati povrat više plaćenog poreza na temelju pisanog zahtjeva što ga je dužan podnijeti u roku 15 dana od prijama rješenja ili
- * više plaćen porez iskoristiti za namirenje poreznih obveza tekućeg razdoblja.

Temeljem zahtjeva za povrat, Porezna uprava dužna je vratiti svote više plaćena poreza osobi koja ih je uplatila u roku 30 dana od podnošenja zahtjeva. Na više plaćene svote javnih prihoda obračunava se kamatu u visini 7,5% godišnje. Iznimno, na zahtjev poreznog obveznika, Porezna uprava porez neće vratiti, ako porezni obveznik ima nenamirenih poreznih i drugih obveza prema računima za koje analitičku evidenciju vodi Porezna uprava. Ako porezni obveznik ne podnese zahtjev za povrat, preplaćenu se svotu uračunava u predujam poreza i prireza za tekuću godinu.

Kada zastarijeva pravo na povrat više plaćenog poreza?

Pravo poreznog obveznika na povrat poreza, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazna zastarijeva za tri godine, računajući od isteka godine u kojoj je porezni obveznik stekao pravo na povrat. Tijek zastare prekida se svakom radnjom poreznog obveznika usmjerenom k Poreznoj upravi radi povrata poreza. Od svake poduzete radnje rok zastare počinje teći ponovo. Šest godina nakon isteka godine u kojoj je porezni obveznik prvi put stekao pravo na povrat, nastupa apsolutna zastara, pa porezni obveznik gubi pravo na povrat više plaćena poreza, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazna.

Za utvrđivanje početka tijeka zastare prava na povrat poreza, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazna, odlučujući je trenutak stjecanja prava na povrat.

U više plaćenog poreza na dohodak trenutak stjecanja prava na povrat nastupa podnošenjem porezne prijave što upozorava da je porezni obveznik platio više poreza negoli je uistinu trebao. Tako je, npr., porezni obveznik tijekom 2001. plaćao predumove poreza na dohodak, te je 28. veljače 2002. podnio poreznu prijavu poreza na dohodak za 2001., iz koje proizlazi da je, plaćajući predumove, platio više poreza negoli je trebao. Danom podnošenja porezne prijave, dakle 28. veljače 2002. porezni obveznik je stekao pravo na povrat više plaćenog poreza. Tada zastara počinje teći od 1. siječnja 2003. (nakon isteka godine u kojoj je stekao pravo). Uz pretpostavku da ne dođe do prekida tijeka zastare pravo na povrat više plaćenog poreza zastarijeva 1. siječnja 2006. godine.

Što ako je temeljem predumova plaćeno manje poreza na dohodak od utvrđenog u godišnjoj poreznoj prijavi?

Razliku za uplatu poreza i prireza prema konačnom obračunu poreza na dohodak mora se platiti u roku 15 dana od dana kad je rješenje o porezu i prirezu postalo konačnim (u privremenog rješenja, od dana dostave rješenja poreznom obvezniku). Na rješenjem utvrđenu obvezu poreza prema konačnom obračunu za uplatu te kad porezni obveznik ne plati predumove poreza u rokovima utvrđenima zakonom, Porezna uprava će obračunati zatezne kamate prema trenutno važećoj stopi 15%.

Kada zastarijeva obveza plaćanja poreza?

Pravo poreznog tijela na utvrđivanje i naplatu poreza, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazna te pokretanje prekršajnog postupka zastarijeva za tri godine. Zastara prava na naplatu poreza, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazna počinje teći nakon isteka godine u kojoj je porezni obveznik sam utvrdio poreznu obvezu ili nakon isteka godine u kojoj je porezno tijelo utvrdilo poreznu obvezu, kamate, troškove ovrhe i novčanu kaznu.

Tijek zastare prekida se svakom službenom radnjom poreznog tijela (opomena, poziv, zapisnik o nadzoru i sl.) usmjerenom na utvrđivanje i naplatu poreza, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazna, a dostavljena je na znanje poreznom obvezniku. Apsolutni rok zastare nastupa za šest godina, računajući od dana kad je zastara počela teći prvi put.

Za utvrđivanje početka tijeka zastare prava poreznog tijela na utvrđivanje poreza i kamata treba odrediti godinu u kojoj je porezni obveznik bio dužan utvrditi poreznu obvezu.

Porez na dohodak za 1999. trebalo je, npr., utvrditi do 28. veljače 2000. godine. U tom slučaju zastara je počela teći od 1. siječnja 2001. (nakon isteka godine u kojoj je trebalo utvrditi poreznu obvezu, dakle po isteku 2000.) i uz pretpostavku da nije bilo prekida roka zastare poduzimanjem službenih radnja poreznog tijela, zastara nastupa 1. siječnja 2004. godine.

Ako je porezno tijelo u postupku inspekcijskog nadzora poreza na dohodak za 1999. utvrdilo novu poreznu obvezu (nadzorom je nastupio prekid roka zastare), rok za naplatu zastarijeva 1. siječnja 2007., dakle u roku šest godina, računajući od 1. siječnja 2001. (od dana kad je rok za stare počeo teći prvi put).

Iznimno, zastara ne može početi teći ako porezno tijelo nije znalo ili nije moglo saznati za postojanje poreznog obveznika koji je bio dužan utvrditi nastanak porezne obveze.

II. UTVRĐIVANJE POREZA PREMA ODREDBAMA ZAKONA O POREZU NA DOBIT

Tko je obveznik poreza na dobit?

Obveznici su poreza na dobit odvjetnici i javni bilježnici kojima je, na vlastiti zahtjev, Porezna uprava ispostavila rješenje o promjeni načina oporezivanja porezom na dobit, umjesto poreza na dohodak, te odvjetnički uredi sa svojstvom pravne osobe (odvjetnička društva).

Što čini prihode obveznika poreza na dobit?

Osim prihoda stečenih obavljanjem djelatnosti odvjetnika i javnih bilježnika, prihode poreznog razdoblja čine i kamate na kredite, pozajmice, predujmove, tražbine za prodaju uz odgodu plaćanja (redovne i zatezne kamate), zatim svote zaračunane prema osnovi valutne klauzule, najamnine i zakupnine, naknade za uporabu patenata, trgovačkih znakova, autorskih prava, računalnih programa i svih drugih prava. Prihode poreznog razdoblja čine i prihodi od prodaje dugotrajne imovine (materijalne i nematerijalne) dobici od prodaje tražbina, prihodi od dividenda i udjela u dobiti, te dobici od prodaje dionica i udjela. U prihode se uključuje i dobitke proizišle iz revalorizacije imovine do visine svote što je uključena u povećane troškove amortizacije temeljem ravalorizacije, zatim naplaćene penale i štete, primljene darove i nagrade, inventurne viškove i sva ostala povećanja gospodarstvenih koristi. U prihode

poreznog razdoblja uključuje se i prihode prema osnovi otpisa obveza, ako je od vjerovnika pisano potvrđeno da prihvaća djelomični ili potpun otpis obveze ili nakon isteka roka u kojemu je nastupila zastara prava na naplatu, a dug nije utužen, zatim pozitivne tečajne razlike, državne pomoći i poticaje, ukidanja dugoročnih rezerviranja i vrijednosnih usklađenja, odgođene prihode iz prijašnjih razdoblja oporezivanja, naplaćene prije otpisane tražbine i sve druge prihode stečene obavljanjem djelatnosti.

Kada se utvrđuje prihod od usluga?

Pri utvrđivanju prihoda od usluga, u prihode poreznog razdoblja uključuje se usluge obavljene do kraja toga razdoblja, a za usluge što ih se obavlja tijekom više poreznih razdoblja prihode se utvrđuje razmjerno visini stupnja dovršenosti usluga u poreznom razdoblju.

Što čini rashode obveznika poreza na dobit?

Rashode poreznog razdoblja čine materijalni troškovi, troškovi proizvodnih i neproizvodnih usluga, troškovi amortizacije, troškovi plaća zaposlenika, naknade troškova zaposlenicima (dnevnice, troškovi prijevoza na posao i s posla, troškovi prijevoza na službenom putu, troškovi stručnog usavršavanja, školovanja i stipendiranja te svi drugi troškovi nastali u vezi s radom), rezerviranja za rizike i troškove, vrijednosna usklađenja dugotrajne i kratkotrajne imovine, troškovi financiranja (redovne i zatezne kamate, tečajne razlike, valutne klauzule i jamstva), darovanja u naravi ili novcu, članarine strukovnim udrugama, upravni i sudski troškovi, troškovi stručne literature, plaćeni penali i kazne i svi drugi troškovi nastali u vezi sa stjecanjem prihoda ili dobiti poreznog obveznika. U rashode poreznog razdoblja uključuje se i neamortizirane troškove nabave prodane dugotrajne imovine.

Što se priznaje u rashode poreznog razdoblja s osnove vrijednosnog usklađenja kratkotrajne imovine?

Priznaje se potraživanja od kupaca za isporučena dobra i obavljene usluge, ako je od dospijea potraživanja do kraja poreznog razdoblja proteklo više od 120 dana, a nisu naplaćena do petnaestog dana prije dana podnošenja porezne prijave.

Rashodima poreznog razdoblja s osnove vrijednosnih usklađenja priznaje se i rashode prema osnovi ispravka vrijednosti potraživanja od

kupaca i svih ostalih utuženih potraživanja ili radi kojih se vodi ovršni postupak, rashode prema osnovi ispravka vrijednosti potraživanja prijavljenih u stečajni postupak i rashode prema osnovi ispravka vrijednosti potraživanja za koje je postignuta nagodba s poreznim obveznikom u predstečajnom i stečajnom postupku.

Što se ne može uključiti u rashode poreznog razdoblja?

U rashode poreznog razdoblja ne može se uključiti rashode koji nisu u vezi s obavljanjem djelatnosti odvjetnika i javnih bilježnika, niti su posljedica obavljanja djelatnosti, kao ni rashodi što nisu vjerodostojno dokumentirani.

Što je dobit?

Dobit je razlika između prihoda i rashoda utvrđena u skladu sa zakonom.

Kakva uvećanja dobiti propisuje zakon?

Dobit utvrđenu kao razliku prihoda i rashoda uvećava se za:

- * troškove amortizacije iznad porezno dopustive svote,
- * 70% troškova reprezentacije (ugošćenja, darovi, troškovi odmora, sporta, rekreacije i razonode, zakupa automobila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i drugi slični izdaci),
- * troškove novčanih kazna za prekršaje i prijestupe,
- * 30% troškova nastalih u vezi s vlastitim ili unajmljenim motornim vozilima i drugim sredstvima za osobni prijevoz poduzetnika i drugih zaposlenih osoba, ako se prema toj osnovi ne utvrđuje plaću, osim troškova osiguranja.
- * rashode darovanja u visini većoj od 2% stečenih prihoda u prethodnoj godini, osim ako su nastali temeljem rješenja nadležnog ministarstva,
- * skrivene isplate dobiti (izuzimanje imovine i korištenje usluga od strane vlasnika i suvlasnika trgovačkog društva za privatne potrebe).

Što se smatra skrivenim isplatama dobiti?

Skrivenim isplatama dobiti smatra se:

- * davanja određenih koristi dioničaru ili članu društva uz naknadu nižu od tržišne, uključivši i povoljniju kamatu, što obuhvaća razliku između ugovorene niže i kamate od 6% godišnje,
- * plaćanje veće naknade dioničaru ili članu društva za dobra ili usluge od vrijednosti dobara, usluga ili učinaka odnosno koristi što ih je on dao društvu,
- * davanje dobara ili usluga dioničaru ili članu društva u vrijednosti većoj od vrijednosti dobara, usluga ili učinaka odnosno koristi što ih je on dao društvu,
- * omogućavanje dioničaru ili članu društva stjecanja koristi za koje nema druge pravne osnove.

Skriivenom isplatom dobiti smatra se i rashode što nisu u vezi s obavljanjem djelatnosti odvjetnika i javnih bilježnika, niti su posljedicom obavljanja djelatnosti te rashodi što nisu vjerodostojno dokumentirani.

Kakva umanjena dobiti propisuje zakon?

Dobit utvrđenu kao razliku prihoda i rashoda umanjuje se za prihode od dividenda i udjela u dobiti, za prihode od usklađivanja ulaganja u dionice i udjele, za trošak amortizacije što prije nije bio priznat te za rashod s naslova plaća novih zaposlenika.

Što je osnovica poreza na dobit?

Poreznu osnovicu čini dobit (razlika prihoda i rashoda utvrđenih u skladu sa Zakonom) uvećana i umanjena prema odredbama Zakona o porezu na dobit.

Prema kolikoj se stopi plaća porez na dobit?

Porez na dobit plaća se prema stopi:

- * 20% na dobit utvrđenu kao razliku prihoda i rashoda, u skladu sa Zakonom o porezu na dobit.

Temeljem čega se utvrđuje porez na dobit?

Porez na dobit utvrđuje se temeljem poslovnih knjiga što su ih odvjetnici i javni bilježnici dužni voditi prema odredbama Zakona o računovodstvu.

Koje su poslovne knjige dužni voditi?

Odvjetnici i javni bilježnici koji plaćaju porez na dobit vode knjige sukladno odredbama Zakona o računovodstvu:

- * Dnevnik
- * Glavnu knjigu i
- * Pomoćne knjige.

Tko utvrđuje godišnju poreznu obvezu?

Odvjetnici i javni bilježnici dužni su za obračunsko razdoblje sami utvrditi obvezu poreza na dobit i iskazati je u godišnjoj poreznoj prijavi.

Kome se podnosi godišnju poreznu prijavu?

Odvjetnici i javni bilježnici koji su obveznici poreza na dobit na temelj rješenja Porezne uprave, prijavu poreza na dobit podnose u jednom primjerku nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema prebivalištu ili uobičajenom boravištu, dok odvjetnički uredi (društva) podnose prijavu nadležnoj ispostavi prema svome sjedištu.

Koliki je rok za podnošenje godišnje porezne prijave?

Rok je za podnošenje godišnje porezne prijave za obveznike poreza na dobit do kraja travnja tekuće godine za proteklu godinu. To je i datum dospijea za uplatu razlike poreza na dobit utvrđene u poreznoj prijavi.

Temeljem čega se uplaćuje predujam poreza na dobit?

Za obveznike poreza na dobit predujam poreza na dobit za sljedeće porezno razdoblje utvrđuje se razmjerno visini porezne obveze prema godišnjem obračunu za prethodnu godinu.

U kojim se rokovima uplaćuje predujam poreza?

Predujam poreza na dobit plaća se mjesečno do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec, u visini jedne dvanaestine porezne obveze za prethodnu godinu.

Kakav je postupak u slučaju više plaćenih predujmova?

Porezni obveznik koji ima pravo na povrat putem predujma preplaćena poreza na dobit u prilogu porezne prijave dostavlja izjavu o načinu uporabe preplaćenog poreza. Više plaćen porez može se rabiti kao predujam za tekuće porezno razdoblje ili podmirenje dospjelih obveza u tekućem razdoblju. Ako porezni obveznik ne želi više plaćen porez upotrijebiti kao predujam za tekuće razdoblje, može dati pisani zahtjev za povrat više plaćenog poreza.

Što ako je podnesen zahtjev za povrat poreza?

Porezna uprava dužna je vratiti svote više plaćenog poreza osobi koja ih je uplatila u roku 30 dana od podnošenja zahtjeva. Na više plaćene svote javnih prihoda obračunava se kamatu u visini 7,5% godišnje. Iznimno, povrat poreza po zahtjevu neće se obaviti ako porezni obveznik ima nenamirenih obveza prema računima o kojima analitičku evidenciju vodi Porezna uprava.

Kada zastarijeva pravo na povrat više plaćenog poreza odnosno kada zastarijeva obveza plaćanja poreza?

Rokove zastare za povrat više plaćena poreza te pravo poreznog tijela na utvrđivanje porezne obveze i kamata, opisane u vezi s obveznicima poreza na dohodak, primjenjuje se i u obveznika poreza na dobit.

Jesu li odvjetnici i javni bilježnici obveznici PDV-a?

Jesu, i to odvjetnici i javni bilježnici obveznici poreza na dohodak, te obveznici poreza na dobit, ako tijekom tekuće godine steknu prihode od oporezivih isporuka u vrijednosti većoj od 85.000,00 kuna. Tada postaju obveznicima PDV-a od 01. siječnja iduće godine. Odvjetnici i javni bilježnici koji ostvare oporezive isporuke manje od 85.000,00 kuna mogu postati obveznici PDV-a na vlastiti zahtjev. Po zaprimljenom zahtjevu Porezna uprava donosi rješenje koje ih obvezuje narednih pet kalendarskih godina.

Tko je dužan obračunati PDV?

PDV se plaća prema mjestu obavljanja usluge, pri čemu se tuzemstvo smatra jednim mjestom obavljanja usluga. Mjestom obavljanja usluga razumijeva se sjedište davatelja usluge.

Je li odvjetnik dužan na odvjetničke usluge obavljene inozemnim osobama zaračunati PDV?

Odvjetnik obveznik PDV-a na odvjetničku uslugu obavljenu stranom poduzetniku, ne zaračunava PDV, budući da se usluge odvjetnika oporezuje prema sjedištu poduzeća primatelja. Ako, dakle, odvjetnik obavi odvjetničku uslugu stranome poduzetniku, ne zaračunava na tu uslugu porez, budući da se mjestom oporezivanja smatra sjedište poduzetnika primatelja u inozemstvu. Ako je usluga obavljena poslovnoj jedinici, mjestom obavljanja usluge smatra se mjesto sjedišta poslovne jedinice. Ako primatelj odvjetničke usluge nije poduzetnik, a ima prebivalište u inozemstvu, tada se mjestom isporuke usluge smatra njegovo prebivalište.

Je li javni bilježnik dužan na obavljene usluge inozemnim osobama zaračunati PDV?

Javni bilježnik obavezan je na javnobilježničke usluge obavljene inozemnima pravnim i fizičkim osobama zaračunati PDV, budući da javnobilježničke usluge nisu posebno navedene kao izuzetak prema odredbama članka 5. stavci 4. do 6. Zakona o PDV-u. Mjestom oporezivanja tih usluga smatra se mjesto u kojemu je sjedište davatelja usluge ili mjesto u kojemu se usluge stalno obavljaju, dakle tuzemstvo.

Kada nastaje obveza PDV-a

Za obveznike poreza na dohodak obveza PDV-a za sve isporuke naplaćene tijekom obračunskog razdoblja nastaje nakon isteka toga razdoblja. Obveznici poreza na dobit obračunavaju PDV prema računima ispostavljenim u obračunskom razdoblju. Obračunska su razdoblja od prvoga do posljednjeg dana u mjesecu.

Iznimno, za poduzetnike čija je vrijednost isporuka uključivši PDV, u prethodnoj godini bila manja od 300.000,00 kuna obračunska su razdoblja od prvoga do posljednjeg dana u tromjesečju ili, prema vlastitoj odluci od prvoga do posljednjeg dana u mjesecu.

....a za obavljene usluge?

Pri obračunu PDV-a prema ispostavljenim računima, porezna obveza nastaje nakon isteka obračunskog razdoblja u kojem je obavljena usluga. Usluge su obavljene u trenutku završetka njihova korištenja. Ako se neku uslugu obavljaju stalno (kontinuirano) u dva obračunska razdob-

lja, porezna obveza nastaje po proteku drugoga obračunskog razdoblja. Ako se uslugu obavlja stalno (kontinuirano) u više obračunskih razdoblja, porezna obveza nastaje nakon proteka svakoga obračunskog razdoblja, bez obzira je li usluga zaračunana ili ne.

Za nastanak obveze PDV-a odvjetnika i javnih bilježnika, koji utvrđuju dohodak i plaćaju porez na dohodak bitan je trenutak naplate prihoda od te djelatnosti, bez obzira je li riječ o naplati za obavljene isporuke ili za obavljene usluge.

Što čini osnovicu PDV-a?

Osnovicu za obračun PDV-a čini vrijednost obavljene usluge bez obračunanih pristojbi.

Prema kolikoj stopi plaćaju PDV?

Prema 22%.

Što je pretporez?

Pretporez je svota PDV-a iskazana na računima za isporuke dobara i usluga što su ih drugi poduzetnici obavili odvjetniku ili javnom bilježniku. Pretporez je i svota PDV-a što ih je obračunala i naplatila carinarnica pri uvozu, te plaćeni PDV na usluge inozemnih poduzetnika.

Kakvi su uvjeti za odbitak pretporeza?

Pravo na odbitak pretporeza stječe se kada su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- * da račun za primljena dobra ili obavljene usluge sadrži sve podatke propisane Zakonom o PDV-u,
- * da je isporuka dobra ili usluge primljena od drugog obveznika PDV-a,
- * da za primljene isporuke Zakonom nije isključeno pravo na odbitak pretporeza,
- * da je isporuka obavljena poduzetniku u poduzetničke svrhe.

Pri oporezivanju prema naplaćenim naknadama, osim tih uvjeta mora se ispuniti i uvjet da je plaćen račun (bezgotovinskim ili gotovinskim načinom) na temelju kojeg se odbija pretporez.

Kada se stječe pravo na odbitak pretporeza?

Odvjetnici i javni bilježnici obveznici poreza na dobit pretporez odbijaju u obračunskom razdoblju u kojem je primljeno dobro ili obavljena usluga i primljen račun (na Obrascu R-1) sa svima propisanim podacima (za odbitak pretporeza nije bitno je li račun plaćen). Iznimno, ako isporuke obavi i račun ispostavi porezni obveznik koji porez plaća prema naplaćenim naknadama (obveznik poreza na dohodak na Obrascu R-2) pretporez se može odbiti samo ako je račun plaćen.

Odvjetnici i javni bilježnici obveznici poreza na dohodak pretporez prema računima R-1 i R-2 odbijaju u obračunskom razdoblju kad je račun plaćen.

Stječe li se pravo na odbitak pretporeza kada su dobra ili usluge primljene u jednomu, a račun u drugome obračunskom razdoblju?

Ako su dobra ili usluge primljene u jednomu, a račun u drugome obračunskom razdoblju, pretporez se može odbiti u obračunskom razdoblju kada su ispunjena oba uvjeta.

Ako je odvjetnik za obavljenju uslugu u svibnju primio račun npr., u lipnju, pravo na odbitak pretporeza stječe za obračunsko razdoblje od 1. do 30. lipnja.

Tko utvrđuje obvezu PDV-a?

Porezni obveznik mora za obračunsko razdoblje sam utvrditi obvezu PDV-a i iskazati je u prijavi poreza – na Obrascu PDV.

Kome i u kojem se roku podnosi prijavu te kada se plaća porez?

Prijavu se podnosi nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema prebivaštvu ili uobičajenom boravištu odnosno sjedištu poreznog obveznika za svako obračunsko razdoblje, neovisno jesu li u tome razdoblju obavljene oporezive isporuke. Prijavu se podnosi na Obrascu PDV do posljednjeg dana u tekućem mjesecu nakon proteka obračunskog razdoblja. U istome roku porezni obveznik dužan je i platiti obračunan i prijavljen porez. (Npr. za obračunsko razdoblje od 1. do 31. srpnja rok je za podnošenje Obrasca PDV i uplatu prijavljena poreza 31. kolovoz.)

Konačan obračun PDV-a obveznik poreza na dohodak mora predati do kraja veljače, a obveznik poreza na dobit do kraja travnja svake godine za proteklu kalendarsku godinu, i to na Obrascu PDV-K. Kad je u pitanju prestanak obavljanja djelatnosti, rok je za predaju konačnog obračuna PDV-a tri mjeseca od prestanka poslovanja.

Što ako prema prijavi ima pravo na povrat PDV-a?

Porezni obveznik koji u obračunskom razdoblju ima pravo na odbitak pretporeza, u svoti većoj od njegove porezne obveze, ima pravo na povrat te razlike. Porezna uprava obvezna je vratiti tu razliku u roku 15 dana od predaje prijave PDV-a.

JESU LI ODVJETNICI I JAVNI BILJEŽNICI DUŽNI ISPOSTAVLJATI RAČUNE?

Jesu. Odvjetnici i javni bilježnici koji nisu u sustavu PDV-a dužni su prema Zakonu o porezu na dohodak, za svaku obavljenu uslugu, strankama ispostaviti račun propisanog sadržaja, dok su odvjetnici i javni bilježnici obveznici PDV-a dužni, prema Zakonu o PDV-u, ispostaviti račun propisana sadržaja i za obavljene usluge i za primljene predujmove.

ŠTO JE RAČUN?

Račun je svaka isprava prema kojoj porezni obveznik ili osoba kojoj on naredi obračunava isporučena dobra i obavljene usluge, svejedno kako se tu ispravu naziva u poslovnom prometu.

KAKVE ELEMENTE MORA SADRŽAVATI RAČUN PREMA ZAKONU O POREZU NA DOHODAK?

Prema Zakonu o porezu na dohodak računi obvezno sadrže podatke o izdavatelju (naziv i podatke o vlasniku odnosno nositelju djelatnosti), datumu izdavanja računa, broju računa, nazivu usluge, jediničnoj cijeni i ukupnoj svoti računa, a ispostavlja ih se najmanje u dva primjerka od kojih se jedan uručuje kupcu, a drugi služi izdavatelju kao isprava za knjiženje.

Ovaj račun dužni su ispostaviti obveznici poreza na dohodak koji nisu obveznici PDV-a.

KAKVE ELEMENTE MORA SADRŽAVATI RAČUN PREMA ZAKONU O PDV-u?

... Račun za bezgotovinski promet,

Račun za bezgotovinski promet mora sadržavati: mjesto ispostavljanja, broj i nadnevak; ime adresu i porezni broj poduzetnika koji je

obavio usluge; ime (naziv), adresu i porezni broj poduzetnika kome su obavljene usluge; te vrstu i količinu obavljenih usluga; nadnevak obavljenih usluga; svotu naknade razvrstanu prema poreznoj stopi; svotu poreza razvrstanu prema poreznoj stopi; zbrojnu svotu naknade i poreza.

... a račun za gotovinski promet?

Broj i nadnevak ispostavljanja, ime i prezime, adresu i porezni broj (JMBG odnosno MB) poduzetnika koji je obavio uslugu, te naznaku mjesta gdje je usluga obavljena; vrstu i količinu obavljenih usluga te ukupnu svotu naknade i poreza.

GDJE SE EVIDENTIRA GOTOVINSKI PROMET PREMA POREZNIM PROPISIMA?

U Knjizi prometa u koju se upisuje podatke o naplaćenu gotovu novcu i čekovima na kraju radnog dana ili prije početka sljedećega radnog dana.

...TKO NIJE OBAVEZAN VODITI KNJIGU PROMETA?

Odvjetnici i javni bilježnici koji podatke o dnevnomu gotovinskom prometu osiguravaju u Knjizi primitaka i izdataka ili u evidencijama propisanim drugim zakonima, te ako te evidencije vode na mjestu gdje se gotovinski primici stječu.

... MORA LI SVAKODNEVNO EVIDENTIRATI GOTOVINSKI PROMET?

Odvjetnici i javni bilježnici gotovinski promet moraju evidentirati svakodnevno i to na mjestu gdje je promet učinjen. Evidencije o gotovinskom prometu moraju u svakom trenutku biti dostupne poreznom nadzoru.

KAKVE SU EVIDENCIJE DUŽNI VODITI PREMA ZAKONU O PDV-u?

Odvjetnici i javni bilježnici dužni su voditi knjige ulaznih računa (U-RA) i izlaznih računa (I-RA). Ako knjige U-RA i I-RA vode na način da upisuju podatke o primljenim i ispostavljenim računima, nisu

obvezni osiguravati podatke o tražbinama i obvezama u evidencijama prema propisima o porezu na dohodak. Ako knjige U-RA i I-RA vode prema plaćenima odnosno naplaćenim računima, obvezni su voditi i Evidenciju o tražbinama i obvezama. U Evidenciji o tražbinama i obvezama evidentira se sve ispostavljene i primljene račune, osim onih s obilježjem gotovinskog plaćanja.

TKO OBAVLJA POREZNI NADZOR?

Nadzor obračunavanja i plaćanja poreza, pristojba i drugih javnih davanja, te provjeru činjenica bitnih za oporezivanje obavlja Porezna uprava.

ŠTO JE PREDMET NADZORA POREZNE UPRAVE?

Opsežna i podrobna provjera svih činjenica bitnih za oporezivanje (puni nadzor) ili samo provjera pojedinih poslova ili činjenica bitnih za oporezivanje (skraćeni nadzor), a može obuhvatiti jednu ili više vrsta poreza i jedno ili više razdoblja oporezivanja.

MOŽE LI NADZOR OBUHVATITI I ČINJENICE ŠTO NISU U VEZI S GOSPODARSTVENOM DJELATNOŠĆU?

Ako je poduzetnik fizička osoba, inspekcijski nadzor može obuhvaćati i činjenice što nisu u vezi s njegovom gospodarskom djelatnošću jer to omogućuje poreznom tijelu nadzorom utvrditi činjenice o stečenoj privatnoj imovini i izdacima za privatne potrebe ako su u nerazmjeru s prijavljenim dohotkom, te na temelju tih činjenica procijeniti poreznu osnovicu fizičke osobe.

KAKO JE POREZNI OBVEZNIK DUŽAN SUDJELOVATI U PROVEDBI INSPEKCIJSKOG NADZORA?

Porezni obveznik, ili osoba koju on imenuje, dužan je davati obavijesti, predočavati poslovne knjige i evidencije, poslovnu dokumentaciju i druge isprave bitne za pravilno utvrđivanje porezne obveze.

MOGU LI ODVJETNICI I JAVNI BILJEŽNICI U POSTUPKU NADZORA USKRATITI UVID U ODREĐENU DOKUMENTACIJU, POZIVAJUĆI SE NA ODVJETNIČKU I JAVNOBILJEŽNIČKU TAJNU?

Ne mogu, jer su prema Općem poreznom zakonu službene osobe, vještaci i sve druge osobe koje su uključene u porezni postupak dužne čuvati kao poreznu tajnu činjenice što su ih u poreznom, prekršajnom ili sudskom postupku doznale o poreznom obvezniku. Obveza čuvanja profesionalne tajne kakvu službene osobe saznaju u obavljanju poziva proizlazi i iz članaka 27. i 28. Zakona o zaštiti tajnosti podataka.

KAKVA SU PRAVA POREZNOG OBVEZNIKA NAKON PRIMITKA ZAPISNIKA?

Porezni obveznik ima pravo podnijeti prigovor na zapisnik u kojem ima pravo iznositi nove činjenice i dokaze. Rok za prigovor određuje ovlašteni službenik koji provodi postupak u rasponu određenu zakonom, što ne može biti kraći od pet, ni dulji od dvadeset dana. Ako prihvati činjenice iz prigovora, porezno tijelo sastavlja dopunski zapisnik na kojeg se ne može podnijeti prigovor. Ako prigovor ne prihvati, razloge neusvajanja navodi u obrazloženju poreznog rješenja.

ŠTO JE POREZNO RJEŠENJE?

Porezni akt kojim se odlučuje o pojedinačnim pravima i obvezama iz porezno-pravnog odnosa, a porezno tijelo ga donosi najkasnije u roku 60 dana od dana uručenja zapisnika ili dopunskog zapisnika o inspekcijskom nadzoru.

Porezni obveznik može podnijeti žalbu na rješenje u roku 30 dana od dana primitka rješenja. Žalba odgađa izvršenje pobijanog poreznog akta (rješenja) do donošenja rješenja o žalbi. Iznimno, žalba ne odgađa izvršenje pobijanog poreznog akta što je donijet na temelju podataka kakve je porezni obveznik sam naveo u poreznoj prijavi.

ŠTO JE POREZNI PREKRŠAJ?

Porezni je prekršaj povreda poreznog propisa prema odredbama OPZ-a i posebnih zakona o pojedinim vrstama poreza (Zakona o porezu na dohodak, Zakona o porezu na dobit i Zakona o PDV-u).

ŠTO SE SMATRA PREKRŠAJEM I KOLIKE SU NOVČANE KAZNE PREMA POREZNYM PROPISIMA?

...Općem poreznom zakonu?

VRSTA PREKRŠAJA	PREKRŠITELJ	VISINA KAZNE (u kunama)
1. Ako ne obračuna, netočno obračuna, ne uplati, ne uplati pravodobno ili ne podnese prijavu poreza po odbitku	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
2. Ako ne vodi poslovne knjige i evidencije radi oporezivanja	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
3. Ako knjiženja ne obavlja potpuno ili točno, ili pravodobno ili uredno	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
4. Ako evidencije o dnevnom gotovinskom prometu ne vodi na mjestu gdje ih stječe ili ne osigura njihovu dostupnost poreznom tijelu	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
5. Ako poslovne knjige i evidencije ne vodi skladno načinu oporezivanja ili ih ne čuva na propisanome mjestu ili ih ne čuva u zakonom propisanim rokovima	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
6. Ako na početku poslovanja ne popiše imovinu i obveze, ili ne popiše imovinu i obveze pri promjeni cijena dobara, statusnim promjenama ili prestanku obavljanja djelatnosti ili pri stečaju ili likvidaciji	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
7. Ako u zakonskom roku ne prijavi činjenice bitne za oporezivanje ili odbije sudjelovati u poreznom postupku	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00

8. Ako poreznu prijavu ne preda u propisanom roku ili je ne podnese na poziv poreznog tijela	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
9. Ako u poreznoj prijavi iskaže netočne ili neistinite podatke, te ne priloži propisanu dokumentaciju ili ne izda poreznom obvezniku dokumentaciju potrebnu za poreznu prijavu	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
10. Ako se ne odazove na poziv poreznog tijela ili odbije dati obavijest potrebnu za utvrđivanje činjeničnog stanja značajnog za oporezivanje	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
11. Ako se ne odazove na poziv poreznog tijela radi davanja usmene obavijesti ili ne predoči poslovne knjige, evidencije, poslovnu dokumentaciju i druge isprave	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
12. Ako ometa očevid ili ometa i ne dopušta obavljanje inspekcij-skog nadzora	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
Za sve spomenute prekršaje	Odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 50.000,00

...Zakonu o porezu na dohodak?

VRSTA PREKRŠAJA	PREKRŠITELJ	VISINA KAZNE (u kunama)
Neplaćanje mjesečnih predujmova u propisaom roku	porezni obveznik	500,00 — 50.000,00
Neplaćanje u propisanom roku ili manja uplata temeljem godišnje porezne prijave	porezni obveznik	500,00 — 50.000,00

...Zakonu o porezu na dobit?

VRSTA PREKRŠAJA	PREKRŠITELJ	VISINA KAZNE (u kunama)
Neutvrđivanje porezne obveze u skladu sa Zakonom i neplaćanje poreza u propisanom roku	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
Neutvrđivanje porezne obveze u skladu sa Zakonom i neplaćanje poreza u propisanom roku	odgovorna osoba	500,00 — 20.000,00
Neplaćanje u propisanom roku predujma poreza	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
Neplaćanje u propisanom roku predujma porez	odgovorna osoba	500,00 — 20.000,00
Neobračunavanje poreza po odbitku u propisanom roku	porezni obveznik	500,00 — 200.000,00
Neobračunavanje poreza po odbitku u propisanom roku	odgovorna osoba	500,00 — 20.000,00

...Zakonu o porezu na dodanu vrijednost?

VRSTA PREKRŠAJA	PREKRŠITELJ	VISINA KAZNE (u kunama)
1. Ako u računu ne iskaže propisane podatke	porezni obveznik	1.000,00 — 200.000,00
2. Ako ne istakne obavijest o obvezi ispostavljanja i uzimanja računa	porezni obveznik	1.000,00 — 200.000,00
3. Ako ne podnese ili ne podnese u roku prijavu PDV-a	porezni obveznik	1.000,00 — 200.000,00
4. Ako ne podnese ili ne podnese u roku konačan obračun PDV-a	porezni obveznik	1.000,00 — 200.000,00
5. Ako PDV ne uplati na propisan račun	porezni obveznik	1.000,00 — 200.000,00
6. Ako ne osigura podatke za obračun i uplatu PDV-a	porezni obveznik	1.000,00 — 200.000,00
Za prekršaje od 1. do 6.	odgovorna osoba u pravnoj osobi	500,00 — 10.000,00

1. Ako netočno utvrdi poreznu osnovicu	porezni obveznik	2.000,00	—	500.000,00
2. Ako nezakonito primijeni porezna oslobođenja	porezni obveznik	2.000,00	—	500.000,00
3. Ako ne ispostavi račun	porezni obveznik	2.000,00	—	500.000,00
4. Ako gotovinsku naplatu ne iskazuje posredstvom naplatnog uređaja ili na drugi odgovarajući način	porezni obveznik	2.000,00	—	500.000,00
5. Ako ne obračuna ili netočno obračuna PDV	porezni obveznik	2.000,00	—	500.000,00
6. Ako ne obračuna i ne uplati ili ne uplati u propisanom roku dužnu svotu PDV-a	porezni obveznik	2.000,00	—	500.000,00
7. Ako odbije pretporez suprotno Zakonu	porezni obveznik	2.000,00	—	500.000,00
8. Ako ne čuva dokumentaciju u propisanom roku	porezni obveznik	2.000,00	—	500.000,00
9. Ako ne dopusti nadzor nadležnim tijelima ili ne da na uvid dokumentaciju i poslovne knjige	porezni obveznik	2.000,00	—	500.000,00
Za prekršaje od 1. do 9.	odgovorna osoba u pravnoj osobi	1.000,00	—	20.000,00

PROPISI:

1. Opći porezni zakon (»Narodne novine«, broj 127/00., 86/01.)
2. Zakon o porezu na dohodak (»Narodne novine«, broj 127/00.)
3. Pravilnik o porezu na dohodak (»Narodne novine«, broj 54/01.)
4. Zakon o porezu na dobit (»Narodne novine«, broj 127/00.)
5. Pravilnik o porezu na dobit (»Narodne novine«, broj 54/01.)
6. Zakon o porezu na dodanu vrijednost (»Narodne novine«, broj 47/95. do 73/00.)
7. Pravilnik o porezu na dodanu vrijednost (»Narodne novine«, broj 60/96. do 54/01.)
8. Zakon o zateznim kamatama (»Narodne novine«, broj 28/96.)
9. Uredba o visini stope zatezne kamate (»Narodne novine«, broj 72/02.)

Podaci u ovoj brošuri su ažurni s danom 31. kolovoza 2002. godine

OSNOVNE INFORMACIJE O DJELATNOSTI ODVJETNIKA I JAVNIH BILJEŽNIKA

I. ODVJETNIČKA DJELATNOST

Što obuhvaća?

Davanje pravne pomoći fizičkim i pravnim osobama u primjeni i zaštiti njihovih prava i pravnih interesa, a osobito davanje pravnih savjeta, sastavljanje isprava (ugovori, oporuke, izjave i dr.), sastavljanje tužba, žalba, prijedloga, zahtjeva, molba, izrada različitih podnesaka i zastupanje stranaka.

Kakve su pravno normativne osnove djelatnosti odvjetnika?

- * Zakon o odvjetništvu (»Narodne novine«, broj 9/94),
- * Statut Hrvatske odvjetničke komore (»Narodne novine«, broj 25/95. i 92/99),
- * Tarifa o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika (»Narodne novine«, broj 69/93, 87/93, 16/94 i 11/96),
- * Pravilnik o visini nagrade odvjetniku za obranu po službenoj dužnosti (»Narodne novine«, broj 28/94) i dr.

Tko može obavljati odvjetničke poslove?

Pravnu pomoć kao zanimanje mogu obavljati samo odvjetnici, ako zakonom nije određeno drukčije.

Profesori i docenti pravnih predmeta na sveučilištima u RH mogu za nagradu davati pravne savjete i mišljenja, dok za druge oblike pravne pomoći nisu ovlašteni.

Kako su organizirani?

- * Odvjetnički ured – odvjetnik može imati samo jedan ured.
- * Zajednički ured – više odvjetnika može osnovati zajednički ured u kojem se međusobna prava i obveze uređuje u pisanom obliku i upisuje u upisnik Komore, te

- * Odvjetnički ured (odvjetničko društvo) sa svojstvom pravne osobe uz prethodnu suglasnost Komore, u obliku javnoga trgovačkog društva.

Kakva je uloga Hrvatske odvjetničke komore?

Hrvatska odvjetnička komora čuva ugled i samostalnost odvjetništva te skrbi o trajnom stručnom usavršavanju odvjetnika. Komora vodi imenik odvjetnika i odvjetničkih vježbenika, upisnike zajedničkih odvjetničkih ureda i odvjetničkih društava te druge evidencije propisane zakonom. Imenici, upisnici i evidencije javne su knjige, dok su potvrde dane na temelju podataka iz tih evidencija javne isprave.

Prema čemu se određuje odvjetnička nagrada i naknada?

Odvjetničku nagradu i naknadu određuje se prema:

- * odvjetničkoj tarifi što je utvrđuje i donosi Komora,
- * prema odluci Ministarstva pravosuđa za obrane prema službenoj dužnosti.

Kada i u kakvom se obliku može ugovoriti nagradu u razmjeru s uspjehom u poslu?

Uimovinsko–pravnim stvarima odvjetnici mogu sa strankom ugovoriti nagradu za rad i u razmjeru s uspjehom u postupku, odnosno u pravnim radnjama što će ih za stranku poduzeti. Gornju granicu postotka nagrade što je se može ugovoriti utvrđuje se u odvjetničkoj tarifi. Takvo ugovaranje nagrade valjano je samo ako je u pisanom obliku.

Može li odvjetnik naplatiti uslugu iz gotovine koju je u njega položila stranka ili što ju je za nju naplatio?

Za troškove i dospjelu nagradu odvjetnik se može namiriti iz gotovine što ju je njegova stranka položila u njega ili što ju je za nju primio ili naplatio, ako odvjetnik i stranka nisu drugačije ugovorili, ali je u tom slučaju dužan bez odgađanja obaviti obračun sa strankom.

Može li odvjetnik obračunavati usluge mjesečno?

Odvjetnik se može sporazumjeti sa strankom da joj trajnije obavlja usluge pravne pomoći, uz odgovarajuću mjesečnu ili drukčije određenu naknadu (ugovor o pravnoj pomoći na određeno ili neo-

dređeno vrijeme) u skladu s odvjetničkom tarifom. Ugovor o pravnoj pomoći zaključuje se u pisanom obliku i prijavljuje Hrvatskoj odvjetničkoj komori.

Tko može biti oslobođen plaćanja?

Besplatno obavljanje pravne pomoći Komora je dužna osigurati žrtvama Domovinskog rata i socijalno ugroženim osobama u pravnim stvarima u kojima te osobe stječu prava u vezi s njihovim položajem i u drugim slučajevima predviđenim aktima Komore.

II. JAVNOBILJEŽNIČKA DJELATNOST

Što obuhvaća?

Službeno sastavljanje i ispostavljanje javnih isprava o pravnim poslovima, izjavama i činjenicama na kojima se utemeljuju prava, službeno ovjeravanje privatnih isprava, primanje na čuvanje isprava, zatim novca i predmeta od vrijednosti radi njihove predaje drugim osobama ili nadležnim tijelima te obavljanje, po nalogu sudova ili drugih javnih tijela, postupaka određenih zakonom, i drugi poslovi predviđeni Zakonom o javnom bilježništvu.

Što su pravnonormativne osnove djelatnosti javnih bilježnika?

Zakon o javnom bilježništvu (»Narodne novine«, broj 78/93, 29/94. i 162/98), Statut Hrvatske javnobilježničke komore (»Narodne novine«, broj 27/01. – pročišćen tekst i 33/01), Javnobilježnički poslovnik (»Narodne novine«, broj 38/94, 82/94. i 37/96), Pravilnik o službenim sjedištima javnih bilježnika (»Narodne novine«, broj 38/94. do 19/02), Pravilnik o javnobilježničkim uredima (»Narodne novine«, broj 38/94. i 82/94), Pravilnik o radnom vremenu javnih bilježnika (»Narodne novine«, broj 38/94), Pravilnik o privremenoj javnobilježničkoj tarifi (»Narodne novine«, broj 97/01. – pročišćen tekst), Pravilnik o javnobilježničkim protestnim upisnicima (»Narodne novine«, broj 38/94, 24/99), Pravilnik o oslobađanju od snošenja troškova pružanja javnobilježničkih usluga (»Narodne novine«, broj 19/96), Pravilnik o službenoj odjeći javnih bilježnika, prisjednika, vježbenika i drugih zaposlenika u javnobilježničkom uredu i Hrvatskoj javnobilježničkoj komori (»Narodne novine«, broj 107/97) i dr.

Tko može obavljati javnobilježničke poslove?

Javnobilježničke poslove obavljaju javni bilježnici kao samostalni i neovisni nositelji te službe, koji imaju svojstvo osoba javnog povjerenja.

Tko ih imenuje?

Javne bilježnike imenuje ministar pravosuđa. Tijekom vremena za koje su postavljeni obavljaju tu službu kao isključivo zanimanje. Javni bilježnik ne može istodobno biti odvjetnik, biti u nekoj drugoj naplatnoj službi ili imati neko drugo naplatno zaposlenje, ne može se povezivati s odvjetnicima ili drugima fizičkim i pravnim osobama radi zajedničkog obavljanja službe niti sa njima rabiti poslovni prostor, ne može pripadati ni jednoj političkoj stranci niti sudjelovati u njezinoj djelatnosti.

Napominjemo, međutim, da porezni propisi ne postavljaju nikakva ograničenja uvezi s tim.

Kakva im je nadležnost?

Službeno područje javnog bilježnika je područje općinskog suda na kojemu ima sjedište, osim ako Ministarstvo pravosuđa ne odredi drukčije. Djelatnost sastavljanja i ovjere isprava javni bilježnik može obavljati samo na službenome području, osim ako opravdani interesi stranke ne opravdavaju poduzimanje neke radnje izvan toga područja. Isprave što ih javni bilježnik sastavi izvan svoga područja ipak imaju snagu javnih isprava. Radnje poduzete izvan državnog teritorija nemaju snagu javnobilježničkih radnja.

Prema čemu se određuje javnobilježničku nagradu i naknadu?

Javnobilježničku nagradu i naknadu troškova određuje Pravilnik o privremenoj javnobilježničkoj tarifi:

- * prema vrijednosti predmeta ovjerena pravnog posla ili druge službene radnje,
- * prema vremenu pripreme i obavljanja određene službene radnje,
- * u paušalnoj svoti, bez obzira na vrijednost ili vrijeme nužno za poduzimanje određene službene radnje.

Za obavljanje radnja izvan ureda i izvan radnog vremena predviđena je dodatna nagrada.

Tko može biti oslobođen plaćanja javnobilježničke nagrade i naknade?

Plaćanja nagrade i naknade stranku može osloboditi sud. Tada javni bilježnik ima pravo zahtijevati isplatu iz sredstava suda.

Javni bilježnik može osloboditi stranku plaćanja, ako je riječ o socijalno ugroženoj osobi, žrtvama Domovinskog rata, invalidima Domovinskog rata, što su te osobe dužne dokazati odgovarajućim potvrdama (Centra za socijalni rad, socijalnom iskaznicom, iskaznicom invalida rata i sl.).

Kako javnobilježnički poslovnik propisuje primanje gotova novca?

Primanje gotova novca prema Javnobilježničkom poslovniku, obavlja se posredstvom ustanove ovlaštene za obavljanje platnog prometa, banke, pošte ili neposredno u javnobilježničkom uredu. Kad primi gotov novac stranci ispostavlja potvrdu o primitku, a kopiju zadržava kao blagajnički dokument. Gotov novac mora se odmah, a najkasnije sljedećeg dana uplatiti na odgovarajući račun.

...Kako se evidentira uplatu?

Gotovinu primljenu preko banke ili pošte upisuje se u Blagajnički izvještaj za gotovinu uplaćenu po strankama (Obrazac broj 26), te u Kontovnik gotovinskih depozita (Obrazac broj 27) i Dnevnik gotovinskih pologa (Obrazac broj 28).

...Kako se čuva gotovinu?

Gotovinu primljenu kao polog čuva se na posebnom računu za druge osobe u banci. Iznimno, gotovinu se čuva u blagajni samo ako je primljena neposredno ili poštom i treba je odmah isplatiti. Ako preuzeta svota ne može biti isplaćena u roku pet dana od primitka, ili ako je se ne može zadržati u javnobilježničkoj blagajni, zbog propisa o blagajničkom maksimumu, treba je položiti na poseban račun javnog bilježnika za druge osobe u banci.

...Što se ispostavlja stranci?

Pri polaganju predujma stranci se ispostavlja potvrdu, a u spis se ulaže obračunski list za polagatelja (Obrazac broj 42) i u njega upisuje položen iznos. Poslovnik propisuje i obvezu ispostavljanja potvrde stranci

o naplaćenju nagrade i troškovima za obavljenu službenu radnju, te odlaganje kopije u spis.

Što ako je u pitanju strana valuta?

Ako je predmet pologa strana valuta, u opisu se navodi naziv države u kojoj valuta vrijedi kao zakonsko sredstvo plaćanja, nominalnu vrijednost strane valute, naziv davatelja, seriju i broj, te eventualno druge podatke. Stranu valutu čuva se na posebnom deviznom računu za druge osobe u banci, prema odredbama Javnobilježničkog poslovnika i propisima o deviznom poslovanju.

Koje su knjige i registre dužni voditi prema zakonu o javnom bilježništvu?

- * Opći poslovni upisnik,
- * Upisnik o ovjerama i potvdama,
- * Upisnik (registar) o protestima,
- * Imenik osoba koje su pred javnim bilježnikom predale kakvu raspoložbu, za slučaj smrti s oznakom broja odnosnog spisa,
- * Depozitnu knjigu o preuzetu i isplaćenu tuđem novcu, vrijednosnim papirima i dragocjenostima,
- * Upisnik poslova koje je sud ili neko drugo tijelo povjerilo javnom bilježniku za svaki sud odvojeno,
- * Zajednički abecedni imenik stranaka.

Oblik i sadržaj propisanih knjiga određen je Javnobilježničkim poslovníkom.

Tko obavlja nadzor nad javnobilježničkom službom?

Nadzor nad radom javnobilježničke službe obavlja Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske i Hrvatska javnobilježnička komora.

*Uredništvo: Institut za javne financije, Porezni vjesnik
Biblioteka Porezni priručnici i brošure
Zagreb, Katančićeva 5, pp 320
Tel. (01) 49 22 592, 48 19 363
Fax: (01) 48 19 365
E-mail: porvje@ijf.hr · www.ijf.hr*